

TRUMP DOSSIER 2015–2029

HOOFDSTUK 23

23.5 De militaire operatie

VAN "GEEN NIEUWE OORLOGEN" NAAR HET CONFLICT MET IRAN

De geopolitieke schokgolf van Trumps militaire keuze (2025–2029)

Deel 1 zal omvatten:

-
- **23.1 Inleiding**
 - Waarom dit hoofdstuk
 - De betekenis binnen het *Trump Dossier 2015–2029*
 - Centrale onderzoeksvraag
 - Onderzoeksmethode
- **23.2 Historische achtergrond**
 - De relatie VS–Iran sinds 1979
 - Het nucleaire dossier
 - Escalaties tot aan Trumps tweede ambtstermijn
- **23.3 Trumps verkiezingsbelofte**
 - "No New Wars"
 - Analyse van campagne-uitingen
 - Verwachtingen van kiezers
 - Vergelijking met zijn eerste presidentschap
- **23.4 De weg naar het conflict**
 - Gedetailleerde chronologie
 - Diplomatieke ontwikkelingen
 - Besluitvorming in Washington
 - Reacties van bondgenoten en tegenstanders
- **23.5 De militaire operatie ga naar pagina 5**
 - Doelstellingen
 - Uitvoering
 - Directe militaire resultaten
 - Eerste internationale gevolgen
 - Feiten, onzekerheden en verschillende interpretaties

Elk onderdeel zal eindigen met een korte **Historische analyse**, waarin feiten en interpretaties duidelijk gescheiden worden.

§23.1 INLEIDING

Wanneer een verkiezingsbelofte de geschiedenis ontmoet

"Ik zal geen nieuwe oorlogen beginnen."

Het was een van de meest herkenbare boodschappen waarmee Donald Trump zich tijdens beide presidentscampagnes onderscheidde van veel van zijn voorgangers. Vanaf zijn eerste verkiezingscampagne in 2016 bekritiseerde hij de langdurige Amerikaanse militaire betrokkenheid in Afghanistan en Irak. Ook tijdens zijn campagne voor een tweede ambtstermijn keerde deze boodschap steeds terug. Hij presenteerde zichzelf als een president die de Verenigde Staten uit eindeloze conflicten wilde houden en conflicten liever door afschrikking en onderhandelingen wilde beëindigen dan door nieuwe militaire interventies.

Voor veel kiezers vormde juist deze belofte een belangrijk onderdeel van zijn aantrekkingskracht. Binnen delen van de Republikeinse achterban leefde de wens om de Verenigde Staten minder direct te betrekken bij kostbare buitenlandse oorlogen. Tegelijkertijd bleef Trump benadrukken dat de Verenigde Staten, wanneer hun veiligheid of die van bondgenoten in het geding zou zijn, bereid moesten zijn snel en met overweldigende kracht op te treden.

Deze twee uitgangspunten — terughoudendheid én bereidheid tot militair optreden — zouden in 2026 rechtstreeks met elkaar in botsing komen.

Een onverwacht kantelpunt

In juni 2026 escaleerde het conflict tussen Israël en Iran in hoog tempo. Na Israëlische aanvallen op Iraanse militaire en nucleaire doelen besloot de Amerikaanse regering onder president Trump zich militair te mengen. Op 21 juni 2026 voerden Amerikaanse strijdkrachten luchtaanvallen uit op drie Iraanse nucleaire installaties: **Fordow**, **Natanz** en **Isfahan**. De operatie kreeg de codenaam **Operation Midnight Hammer**. Volgens het Amerikaanse ministerie van Defensie namen meer dan 125 militaire vliegtuigen deel, waaronder zeven B-2 Spirit-stealthbommenwerpers. Ook werden GBU-57 "Massive Ordnance Penetrator"-bommen en Tomahawk-kruisraketten ingezet. De Amerikaanse

regering verklaarde dat de operatie bedoeld was om het Iraanse nucleaire programma ernstig te beschadigen en Iran tot onderhandelingen te bewegen.

President Trump omschreef de operatie als een "spectaculair militair succes" en stelde dat de belangrijkste verrijkingsinstallaties van Iran "volledig waren vernietigd". Onafhankelijke analyses waren op dat moment terughoudender: zij concludeerden dat de installaties zware schade hadden opgelopen, maar dat de volledige omvang van de schade en de status van verrijkt uranium nog niet met zekerheid konden worden vastgesteld.

Waarom dit hoofdstuk belangrijk is

De Amerikaanse aanvallen op Iran markeerden een van de belangrijkste buitenlandse beleidsbeslissingen van Trumps tweede presidentschap. De gebeurtenissen riepen onmiddellijk vragen op die verder reiken dan de militaire operatie zelf:

- Was hiermee sprake van een nieuwe oorlog of van een beperkte militaire interventie?
- Paste de operatie binnen de verkiezingsbelofte om geen nieuwe oorlogen te beginnen?
- Welke constitutionele bevoegdheden had de president?
- Welke rol speelde het Congres?
- Welke gevolgen had de aanval voor de internationale rechtsorde?
- Hoe reageerden bondgenoten en rivalen?
- Welke economische gevolgen waren zichtbaar op de energie- en financiële markten?
- Wat betekende dit voor de machtsbalans in het Midden-Oosten en daarbuiten?

Het beantwoorden van deze vragen vereist meer dan een beschrijving van de militaire operatie. Het vraagt om een analyse waarin diplomatie, internationaal recht, economie, militaire strategie, binnenlandse politiek en geopolitiek samen worden beschouwd.

Onderzoeksvraag

Dit hoofdstuk onderzoekt daarom de volgende centrale vraag:

In hoeverre betekende de Amerikaanse militaire actie tegen Iran een breuk met Donald Trumps verkiezingsbelofte om geen nieuwe oorlogen te beginnen, en welke gevolgen had deze beslissing voor de Verenigde Staten, Iran en de internationale gemeenschap?

Deze vraag wordt niet uitsluitend benaderd vanuit Amerikaans perspectief. Ook de standpunten van Iran, Israël, Europese bondgenoten, internationale organisaties en onafhankelijke deskundigen worden meegenomen.

Methodologie

Dit hoofdstuk is opgebouwd volgens de uitgangspunten van het **TRUMP DOSSIER 2015–2029**:

- onderscheid tussen controleerbare feiten en interpretaties;
- chronologische reconstructie van gebeurtenissen;
- vergelijking van officiële verklaringen met onafhankelijke analyses;
- aandacht voor juridische, militaire, economische en diplomatieke dimensies;
- expliciete vermelding van onzekerheden wanneer informatie nog onderwerp van onderzoek is.

De analyse maakt gebruik van openbare bronnen, waaronder officiële Amerikaanse documenten, verklaringen van het ministerie van Defensie, rapporten van het Amerikaanse Congres, internationale organisaties en gezaghebbende nieuwsorganisaties. Voor de beschrijving van **Operation Midnight Hammer** zijn onder meer gegevens gebruikt van de Congressional Research Service, het Amerikaanse ministerie van Defensie en onafhankelijke analyses van onder andere Reuters, AP en de Council on Foreign Relations.

Historische reflectie

Slechts weinig buitenlandse beleidsbeslissingen uit Trumps tweede ambtstermijn hebben zoveel internationale aandacht gekregen als de beslissing om rechtstreeks militaire aanvallen uit te voeren op Iraanse nucleaire installaties. Voor voorstanders vormde de operatie een voorbeeld van snelle en krachtige afschrikking; voor critici riep zij vragen op over escalatie, de rol van het Congres en de risico's van een bredere regionale oorlog.

Juist omdat de beoordeling van deze gebeurtenis sterk uiteenloopt, is een zorgvuldig onderscheid tussen feiten, politieke standpunten en historische interpretaties essentieel. Dat vormt het uitgangspunt voor de rest van dit hoofdstuk.

Dit onderdeel vormt het hart van hoofdstuk 23. Het beschrijft niet alleen **wat** er militair gebeurde, maar onderzoekt ook **waarom, hoe, welke doelen werden nagestreefd, welke resultaten werden bereikt en welke vragen historici hierover later waarschijnlijk zullen stellen.**

Ik houd mij hierbij aan de uitgangspunten van het **TRUMP DOSSIER 2015–2029**: feitelijk, controleerbaar, neutraal en met een duidelijke scheiding tussen vaststaande feiten, analyses en politieke interpretaties.

§23.5 De militaire operatie

Operation Midnight Hammer – De grootste Amerikaanse luchtaanval op Iran in de moderne geschiedenis

"Militaire operaties worden vaak beoordeeld op hun tactische succes. Historici kijken echter verder: zij onderzoeken of een militaire overwinning ook leidde tot het beoogde politieke resultaat."

23.5.1 Inleiding

In de nacht van **21 op 22 juni 2026** voerden de Verenigde Staten een grootschalige luchtaanval uit op drie Iraanse nucleaire installaties. De operatie kreeg de codenaam **Operation Midnight Hammer** en werd uitgevoerd onder rechtstreeks gezag van president Donald Trump.

Volgens de Amerikaanse regering was het doel helder: het Iraanse nucleaire programma zodanig beschadigen dat Iran gedurende langere tijd niet in staat zou zijn een kernwapen te ontwikkelen. De regering benadrukte dat de operatie niet gericht was op regimewisseling of een langdurige oorlog, maar op het uitschakelen van een specifieke strategische dreiging.

Voor Iran vormde dezelfde operatie een directe militaire aanval op zijn soevereiniteit en een ernstige schending van het internationaal recht. De Iraanse regering verklaarde dat zij zich het recht voorbehield om op een passend moment en op een passende wijze te reageren.

23.5.2 De strategische doelstelling

Volgens officiële verklaringen van de Amerikaanse regering had de operatie vijf hoofddoelen:

1. Uitschakelen van het nucleaire programma

Het primaire doel was het vernietigen of langdurig buiten werking stellen van de ondergrondse verrijkingsinstallaties.

Met name:

- Fordow
- Natanz
- Isfahan

werden beschouwd als essentiële onderdelen van het Iraanse nucleaire programma.

2. Voorkomen van verdere uraniumverrijking

Washington stelde dat Iran steeds dichterbij een capaciteit kwam waarmee hoogverrijkt uranium relatief snel kon worden omgezet in materiaal voor een kernwapen.

De regering benadrukte dat juist dit risico onmiddellijke militaire actie noodzakelijk maakte.

3. Afschrikking

Een tweede strategisch doel was het afgeven van een duidelijk signaal.

Niet alleen richting Iran.

Maar ook richting:

- Hezbollah
- Houthis
- door Iran gesteunde milities
- Rusland
- China
- Noord-Korea

De boodschap:

Amerika is bereid militair op te treden wanneer vitale veiligheidsbelangen worden bedreigd.

4. Bescherming van Israël

Israël bevond zich al dagen in een intensief conflict met Iran.

Volgens Washington moest worden voorkomen dat Iran voldoende militaire capaciteit zou behouden om de oorlog verder uit te breiden.

5. Voorkomen van een grotere oorlog

Opmerkelijk genoeg stelde president Trump dat juist deze aanval bedoeld was om een langdurige oorlog te voorkomen.

Dit argument zou later een belangrijk onderdeel worden van het politieke debat.

23.5.3 De voorbereiding

Volgens het Pentagon werd de operatie gedurende meerdere weken voorbereid.

Daarbij werden ingezet:

- satellietinformatie;
- cyberinlichtingen;
- onderschepte communicatie;
- informatie van de CIA;
- informatie van de NSA;
- samenwerking met Israëlische inlichtingendiensten;
- regionale militaire commandanten.

Het uiteindelijke operatieplan kende een uitzonderlijk hoge mate van geheimhouding.

Zelfs binnen de Amerikaanse regering was slechts een beperkte groep volledig op de hoogte.

23.5.4 De uitvoering

Fase 1

Misleiding.

B-2 bommenwerpers vertrokken zichtbaar richting de Stille Oceaan.

Dit moest buitenlandse inlichtingendiensten afleiden.

Fase 2

De daadwerkelijke aanvalsmacht vloog ongemerkt richting Midden-Oosten.

Fase 3

Meer dan 125 Amerikaanse vliegtuigen namen uiteindelijk deel.

Onder andere:

- B-2 Spirit
- F-22 Raptor
- F-35 Lightning II
- tankvliegtuigen
- AWACS
- elektronische oorlogvoering

Daarnaast werden Tomahawk-raketten gelanceerd vanaf een Amerikaanse onderzeeër in de regio.

Fase 4

Aanval op Fordow.

Fordow gold als het moeilijkste doel.

De installatie bevindt zich diep in een berg.

Daarom werden voor het eerst op grote schaal GBU-57 Massive Ordnance Penetrator-bommen ingezet.

Elke bom weegt ruim 13 ton en is ontworpen om zwaar versterkte ondergrondse doelen te treffen.

Fase 5

Gelijktijdige aanvallen op:

- Natanz
- Isfahan

Hierbij werden zowel bunker-busters als Tomahawk-raketten gebruikt.

23.5.5 Direct militair resultaat

Volgens president Trump:

"The nuclear facilities have been completely obliterated."

Het Pentagon sprak aanvankelijk van "ernstige schade" aan de drie doelwitten. Latere onafhankelijke analyses concludeerden dat de installaties zwaar waren getroffen, maar verschilden in hun beoordeling van de mate waarin het nucleaire programma daadwerkelijk was teruggeworpen. Verschillende deskundigen wezen erop dat de exacte omvang van de schade en de eventuele verplaatsing van nucleair materiaal niet onmiddellijk kon worden vastgesteld.

23.5.6 Iraanse reactie

Iran verklaarde:

- het nucleaire programma zal worden voortgezet;
- de aanvallen vormen een schending van het VN-Handvest;
- de Verenigde Staten dragen de verantwoordelijkheid voor verdere escalatie.

Enkele dagen later voerde Iran een raketaanval uit op de Amerikaanse luchtmachtbasis Al Udeid in Qatar. Volgens de Verenigde Staten en Qatar werden de meeste projectielen onderschept en vielen er geen Amerikaanse slachtoffers.

23.5.7 Operationeel succes versus strategisch succes

Historici maken vaak onderscheid tussen twee niveaus.

Operationeel succes

De aanval werd volgens veel militaire analyses nauwkeurig uitgevoerd.

De samenwerking tussen luchtmacht, marine, cybercapaciteiten en inlichtingendiensten gold als technisch zeer geavanceerd.

Strategisch succes

Hierover bestaat veel minder overeenstemming.

Belangrijke vragen zijn onder meer:

- Is het Iraanse nucleaire programma daadwerkelijk langdurig teruggeworpen?
- Heeft de operatie Iran juist gestimuleerd om het programma te versnellen?
- Heeft de aanval de regionale veiligheid vergroot of juist extra instabiliteit veroorzaakt?
- Heeft de operatie de kans op toekomstige diplomatie verkleind of vergroot?

Omdat de antwoorden op deze vragen mede afhangen van latere ontwikkelingen, kunnen historici daar nog geen definitief oordeel over geven.

23.5.8 Historische vergelijking

In militair opzicht wordt Operation Midnight Hammer door sommige analisten vergeleken met eerdere precisieaanvallen op nucleaire infrastructuur, zoals de Israëlische aanvallen op Iraakse en Syrische nucleaire installaties. Tegelijkertijd verschilde de operatie door haar schaal, de inzet van zware bunker-busterwapens en de directe betrokkenheid van de Verenigde Staten. De politieke context en de mogelijke gevolgen voor de regionale veiligheid maken directe historische vergelijkingen beperkt bruikbaar.

Historische analyse

Operation Midnight Hammer laat zien hoe moderne militaire operaties steeds meer worden gekenmerkt door een combinatie van precisiewapens, geavanceerde inlichtingen, cybercapaciteiten en internationale samenwerking. Tactisch werd de operatie door veel militaire waarnemers gezien als zorgvuldig gepland en professioneel uitgevoerd. Over de **strategische uitkomst** bestaat echter aanzienlijk meer debat.

Voorstanders beschouwen de operatie als een noodzakelijke preventieve actie die een ernstige veiligheidsdreiging moest verminderen en verdere escalatie moest voorkomen. Critici stellen daartegenover dat een directe aanval op Iraans grondgebied juist het risico op langdurige regionale instabiliteit vergrootte en vragen opriep over de juridische grondslag en de verhouding tot eerdere verkiezingsbeloften.

Vanuit historisch perspectief zal de uiteindelijke beoordeling daarom waarschijnlijk minder afhangen van de technische uitvoering van de aanval dan van de vraag welke politieke, diplomatieke en veiligheidsgevolgen deze militaire beslissing op langere termijn heeft gehad.

Daarmee vormt Operation Midnight Hammer niet alleen een belangrijk militair moment, maar ook een cruciale casus voor de beoordeling van Trumps buitenlandse beleid in zijn tweede ambtstermijn.

Alle hoofdstukken en podcast afleveringen zijn gemaakt door ai volgens het idee en script
van BridgeThuis-BridgeBox Thijs

Update 24juli2026